

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 182/2016-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. februára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Meszárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan, s. r. o., Užhorodská 21, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Daniela Blyšťana, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím mestskej časti [REDAKOVANÉ] č. DNV 2011-09/604/vyvl-7/PL z 10. augusta 2011, rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A-2012/1133-KOL z 5. januára 2012, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 S 142/2012 z 26. marca 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžp 17/2013 z 31. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2014 doručená a 31. októbra 2014 doplnená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením čl. 14 dohovoru, ako aj porušenia práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím mestskej časti [REDAKČIA] (ďalej len „stavebný úrad“) č. DNV 2011-09/604/vyvl-7/PL z 10. augusta 2011, rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Bratislave (ďalej len „krajský stavebný úrad“) č. A-2012/1133-KOL z 5. januára 2012, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 S 142/2012 z 26. marca 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžp 17/2013 z 31. októbra 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že stavebný úrad listom č. DNV/2009/604/vyvl./Pl z 9. októbra 2009 oznámil sťažovateľke začatie vyvlastňovacieho konania a zároveň nariadil na 30. október 2009 ústne konanie na prerokovanie návrhu navrhovateľa – [REDAKČIA] (ďalej len „navrhovateľ vyvlastnenia“), na vyvlastnenie časti špecifikovaného pozemku, ktorého je sťažovateľka spoluvlastníčkou, z dôvodu, že sťažovateľka neuzavrela s navrhovateľom vyvlastnenia kúpnu zmluvu. V predmetnom oznámení stavebný úrad výslovne upozornil sťažovateľku, že podľa § 113 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov námietky proti vyvlastneniu musia účastníci konania uplatniť najneskôr pri ústnom pojednávaní. Na námietky uplatnené neskôr a na námietky, ktoré boli v územnom konaní zamietnuté alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní podľa stavebného zákona, sa neprihliada.

Sťažovateľka v sťažnosti následne poukazuje na priebeh ústneho konania pred stavebným úradom a na obsah zápisnice z 30. októbra 2009 o priebehu tohto ústneho

konania. Uvádza, že „nemala žiadne námietky proti uskutočneniu stavby. Ako uviedla, je si vedomá, že sa jedná o verejný záujem. Porozumela poučeniu, že ak neuzavrie kúpnu zmluvu, budú jej pozemky vyvlastnené. Účastníčka namietala ponúkanú cenu na m² a uviedla, že za týchto podmienok nie je ochotná uzavrieť kúpnu zmluvu. Prítomní zástupcovia navrhovateľa uviedli, že nie sú oprávnení ponúknuť vyššiu cenu, že sú viazaní ponukou, ktorú v písomnej forme doručili účastníčke konania... Treba podotknúť, že nariadené ústne konanie prebiehalo individuálne s každým účastníkom zvlášť... Účastníčka konania – sťažovateľka následne očakávala, že obdrží neskôr vyrozumenie od kompetentných, ku ktorému sa bude môcť vyjadriť. Napríklad k možnostiam poskytnutia náhrady, jej rozsahu i jej výšky ak bude riešená formou finančnej náhrady. Miesto toho jej bolo zaslané priamo rozhodnutie o vyvlastnení aj s určeným spôsobom náhrady i jej výšky. Bola to prvá reálna možnosť vyjadrenia sa k podmienkam vyvlastnenia, k vzneseniu pripomienok či návrhov a to formou odvolania sa.“

Po vykonaní ústneho konania stavebný úrad rozhodol rozhodnutím z 10. augusta 2011 tak, že špecifikované pozemky vo vymedzenom rozsahu vyvlastnil za náhradu natrvalo vo verejnom záujme v prospech navrhovateľa vyvlastnenia pre účel výstavby stavby «„[REDAKOVANÉ] – protipovodňová ochrana“ aktivita 6: [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]». Námietky sťažovateľky týkajúce sa ceny vyvlastňovaných nehnuteľností zamietol.

Následne sťažovateľka poukazuje na to, že proti rozhodnutiu stavebného úradu o vyvlastnení podala odvolanie, v ktorom požiadala o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov na základe § 110 ods. 3 stavebného zákona. Zároveň uvádza, že takto postupovala z dôvodu, že v čase ústneho konania sa mylne domnievala, že stavba – protipovodňová ochrana bude umiestnená bližšie k rieke – na hranici medzi trvalým trávnatým porastom a ornou pôdou. V tejto súvislosti uvádza:

„Žalobkyňa vysvetlila, z akého dôvodu požiadala o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť až po obdržaní rozhodnutia o vyvlastnení. Žalobkyni bol zo strany [REDAKOVANÉ] pri návrhu na odkúpenie pozemkov pre výstavbu protipovodňovej ochrany priložený výňatok z geometrického plánu, na ktorom boli

zobrazené časti, na ktorých sa má vybudovať protipovodňová hrádza. Keďže projekt bol zdôvodnený ako verejnoprospešná stavba, ktorá teda bude slúžiť všetkým občanom, z uvedeného žalobkyňa logicky vyvodila záver, že bude postavená na konci pozemkov s ornou pôdou, ktorý je bližšie k rieke, aby tak boli chránené aj tieto pozemky. Zo samotného vyobrazenia nebolo zrejmé, že vyvlastňované pozemky sa nachádzajú na opačnom konci, teda na najvzdialenejšom konci od rieky.“

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský stavebný úrad rozhodnutím z 5. januára 2012 tak, že rozhodnutie stavebného úradu potvrdil. Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia krajského stavebného úradu, podľa ktorého jej žiadosť „o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov v jej vlastníctve je neoprávnená a nedôvodná.

Zároveň poukázal na to a zdôraznil, že odvolateľka v priebehu konania na stavebnom úrade nevzniesla požiadavku na rozšírenie vyvlastnenia zostávajúcej časti pozemkov, čo je podmienka toho, aby sa stavebný úrad zaoberal touto skutočnosťou.

Podľa krajského stavebného úradu, má za dostatočne preukázané, že pozemky na ktoré žiada odvolateľka vyvlastnenie rozšíriť, v žiadnom prípade nemožno považovať za zostávajúcu časť pretože predmetom vyvlastnenia je len necelých 10% rozlohy pozemkov v jej vlastníctve. Uvedená požiadavka je z dôvodu, že sa nejedná o zostávajúcu časť pozemkov neoprávnená a nedôvodná.

Uvedená časť pozemkov podľa stanoviska navrhovateľa vyvlastnenia sa naďalej môže užívať bez neprimeraných ťažkostí, nakoľko je vstup na tieto pozemky.“

Proti rozhodnutiu krajského stavebného úradu podala sťažovateľka krajskému súdu žalobu podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia. Vo svojej žalobe vysvetlila dôvod, prečo žiadosť o rozšírenie vyvlastnenia uplatnila až v odvolaní, a nie už na ústnom konaní, spochybnila právny záver krajského stavebného úradu, že za zostávajúcu časť pozemku nemožno považovať časť pozemku, ktorá je väčšia ako vyvlastňovaná časť, a rovnako namietala, že záver o možnosti riadneho užívania zostávajúcej časti pozemku je len názorom, keďže v tomto smere nebolo vykonané žiadne dokazovanie.

O žalobe rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 26. marca 2013 tak, že ju zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 31. októbra 2013 tak, že tento rozsudok potvrdil.

Sťažovateľka poukazuje na to, ako krajský súd a najvyšší súd vyhodnotili jej námietky proti rozhodnutiam stavebného úradu a krajského stavebného úradu, pričom s právnymi závermi týchto súdov nesúhlasí.

V prvom rade poukazuje na to, že žiadosť o rozšírenie vyvlastnenia nie je námietkou proti vyvlastneniu, navyše *„sa ňou nežiada o zmenu umiestnenia protipovodňovej hrádze. Toto ustanovenie zákona nie je aplikovateľné svojim obsahom, jeho významom na predmetnú vec. Ani takáto povinnosť nevyplýva účastníčke konania z ust. § 110 ods. 3. Ako je uvedené v žalobe, ak by priebeh konania na správnom orgáne vyžadoval vznesenie tejto pripomienky či iných pripomienok k podmienkam samotného vyvlastnenia, taktiež najneskôr pri ústnom konaní, bolo jeho povinnosťou na to účastníčku konania výslovne upozorniť.“*

Ku skutočnosti, že krajský súd neakceptoval jej námietku, že bola uvedená do omylu o umiestnení protipovodňovej ochrany, uvádza:

„Námietka žalobkyne, ako uvádza správny súd, že bola uvedená do omylu zo strany stavebného úradu čo sa týka vyvlastňovaných pozemkov nebola preukázaná, nakoľko žalobkyňa mohla v ktoromkoľvek štádiu konania nahliadať do spisu, kde boli založené výpisy z katastra nehnuteľnosti ako aj fotokópie máp pozemkov.

... Takéto vyhodnotenie situácie v správnom súdnictve je v rozpore so zásadami správneho konania, je v rozpore s ustanovením § 3 ods.4 SP o povinnosti správnych orgánov dbať na to, aby konanie prebiehalo bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania. Okrem toho je to zmätočné vyjadrenie súdu, pretože práve preto, že bola uvedená do omylu, bola v presvedčení, že má správne informácie, a preto nemala nielen povinnosť

ale ani dôvod chodiť na stavebný úrad. Toto vyhodnotenie súdu je v rozpore so zákonom. Vyvlastňovacie konanie je správnym konaním. Správny orgán je odborný orgán, ktorý vie čo je obsahom spisu a je jeho náplňou odbornou vedieť, aké konkrétne informácie sú potrebné predložiť účastníkovi konania k ochrane jeho práva záujmov v prejednávanej veci. Miesto pripojenia príslušného situačného zobrazenia k oznámeniu o začatí vyvlastňovacieho konania, aby účastník konania si mohol doma pokojne bez stresu zvážiť a posúdiť vec, správny orgán mu oznámil, že ak by chcel informácie o predmete konania, môže sa vybrať do sídla stavebného úradu v stránkových dňoch a môže tam nahliadnuť do spisového materiálu.

Správne konanie je vybudované na odlišných zásadách ako súdne konanie. Uvedené zásady sú závažné pre celé správne konanie vo všetkých jeho štádiách. Ich súčasťou je postupovať v konaní tak, aby účastník konania mal vždy príležitosť účinne obhajovať svoje záujmy, najmä vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia - čo v danom prípade nemal. Účastníkom konania správne orgány MUSIA poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. /§ 3 ods. 2 SP/

Správny orgán nepoučil účastníkov konania, najmä dotknuté osoby o priebehu vyvlastňovacieho konania, o príležitosti na vznesenie pripomienok a návrhov napr. ohľadom poskytnutia náhrad v prípade finančnej náhrady k jej výške či iných pripomienok či návrhov k tomu. Zákon umožňuje aj možnosť pridelenia náhradného pozemku. Požiadavka na rozšírenie vyvlastnenia je tiež kategóriou pripomienok a návrhov k samotnému vyvlastneniu. Nie je to kategória námietok a už vôbec nie námietok proti vyvlastneniu. Práve naopak, ho potvrdzuje.“

Podľa sťažovateľky krajský súd tiež nezohľadnil skutočnosť, že záver o možnosti riadneho užívania zostávajúceho pozemku nie je preukázaný žiadnym dôkazom, a tento záver akceptoval. Sťažovateľka argumentuje tým, že krajský súd nerozhodoval nestranne, nerozhodol na základe skutočností zistených v súlade so zákonom, ale „vec posudzoval na základe názoru účastníka konania, v prospech ktorého sa vyvlastňovalo...“.

V odvolaní proti rozsudku krajského súdu z 26. marca 2013 uviedla sťažovateľka obdobnú argumentáciu ako vo svojej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského stavebného úradu. V tejto súvislosti v sťažnosti tiež uvádza:

„V konaní nebola vytvorená príležitosť na vznesenie pripomienok k podmienkam vyvlastnenia ani príležitosť na vyjadrenie sa k návrhu rozhodnutia o vyvlastnení...

Ak predmetom vyvlastnenia nie je celý pozemok, a ostávajúca časť pozemku by sa mohla užívať len s neprimeranými ťažkosťami, zákon umožňuje rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemku AK o to vlastník požiada. Nie je to z nariadenia správneho orgánu. Ani to nie je celoplošné rozšírenie vyvlastnenia. Ide o individuálne rozhodnutie vlastníka...

Taktiež, požiadať o rozšírenie vyvlastnenia logicky nemožno ak k nemu nedošlo. Nemožno žiadať o jeho rozšírenie, keď ešte o ňom, o jeho podmienkach nebolo rozhodnuté. Bola by to absurdnosť. Zákon ani neuvádza, že vlastník má požiadať o rozšírenie návrhu na vyvlastnenie, ktorý predkladá účastník konania, pre ktoré sa vyvlastňuje. Jeho sa týka podmienka zákona o nevyhnutnej miere vyvlastnenia. Preto zákon nehovorí o možnosti požiadania o rozšírenie návrhu na vyvlastnenie, pretože v tom prípade by došlo k porušeniu vlastníckych práv tých, čo nepožiadali o rozšírenie vyvlastnenia. ...

Ani zákon, ani správny orgán neustanovil lehotu na vznesenie pripomienok k vyvlastneniu, ani na vznesenie požiadavky na rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov.

Nie je uvedené ani, že by sa na jej uplatnenie vzťahovala koncentračná zásada v zmysle ust. § 113 stavebného zákona, kde je špecifikovaný okruh námietok zameraný proti vyvlastneniu, respektíve na zmenu umiestnenia.

Vznesenie požiadavky na rozšírenie vyvlastnenia nie je námietkou proti vyvlastneniu. Je významovo kategóriou pripomienok, či návrhov. Na ilustráciu poukazujem na ust. § 36 SZ pri územnom konaní, kde je uvedené, že stavebný úrad oznámi začatie územného konania a súčasne upozorní účastníkov, že svoje námietky a pripomienky môžu uplatniť najneskoršie pri ústnom konaní.“

Podľa sťažovateľky ani krajský súd sa nevysporiadal riadne s námietkou, že možnosť riadneho užívania zostávajúcich pozemkov nebola preukázaná. Vychádzajúc aj z tejto

skutočnosti, „prvostupňový súd porušil základné právo žalobkyne na súdnu ochranu, keďže napadnutý rozsudok nemá riadne a dostatočné odôvodnenie. Chýba uvedenie, ktoré skutočnosti považoval súd za preukázané, z akých dôvodov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení riadil.

Súd na pojednávaní ani neumožnil žalobkyňi reagovať na nepravdivé dôkazy pribratého účastníka konania, ktoré predložil na pojednávaní súdu na založenie do spisu, kvôli čomu bolo vlastne prvé pojednávanie odročené. Len prostredníctvom jej právnej zástupkyne prevzal situačné zobrazenie, ktoré vyvracalo pravdivosť dôkazov, ktoré predložil pribratý účastník.“

Sťažovateľka tiež namieta, že aj najvyšší súd vyhodnotil jej námietky len formálne, zameral sa na to, či predmetné rozhodnutia boli vydané formálne v súlade so zákonom, „ale neskúmal, či bolo vydané na základe skutočností, ktoré sú v súlade so zákonom. Neboli dôsledne splnené zákonné náležitosti odôvodnenia rozsudku.

... napadla nedodržanie tých predpisov pre správne konanie, ktorých obídienie, nerešpektovanie spôsobilo pre sťažovateľku, že utrpela v konaní ujmu... nebolo vykonané dokazovanie. Súd rozhodoval na základe osobného názoru účastníka konania, v prospech ktorého sa vyvlastňovalo. Čo je závažný nedostatok konaní, tak v správnom konaní ako aj v súdnych konaniach. ...

Z predložených situačných zobrazení je zjavné, že vybudovaním takto situovanej protipovodňovej ochrany dochádza k zmene územných pomerov predmetných pozemkov. Nemožno riešenie veci odbiť výhovorkou vyvlastňovateľa, že však aj pred tým boli tieto pozemky zaplavované pri bežných jarných záplavách. A na nej súdy založili svoje zamietavé rozhodnutia. Bez dôkazov, bez vykonania dokazovania skutočnosti a bez náležitého posúdenia, vplyvu vybudovanej protipovodňovej ochrany na zostávajúcu časť pozemkov, čo je ústredný problém, ktorý nebol riešený vo vyvlastňovacom konaní a vyhli sa mu aj súdy. A tvoril podstatu námietok žalobkyne. Nemožno hovoriť o spravodlivom súdnom konaní. Preto v žalobe sa žiadalo aby súd vrátil vec späť na konanie správnomu orgánu.

... Nebol bratý do úvahy vplyv vody, zaplavenia a podmáčania na poľnohospodársku pôdu. [REDAKOVANÉ] uvádzal, že u pozemkov, ktorých sa týka ide o trvalé trávnaté porasty, čo je z dokumentácie máp a LV preukázané, že to nie je pravda.

Ide o ornú pôdu, ktorá je oddelená od rieky pozemkami s trvalými trávnatými porastmi. Táto zásadná vec nebola predmetom konania, nebola predmetom posudzovania ani súdmi pri vyhodnocovaní situácie pre ich rozhodnutie.“.

Na tomto základe sťažovateľka argumentuje, že došlo k porušeniu „*čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky... práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu..., k porušeniu... čl. 6 a k porušeniu čl. 14... DOHOVORU“.*

Z uvedených dôvodov sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom zrušil „*Rozsudok najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 5 Sžp/17/2013 i s ním súvisiacich ROZHODNUTÍ:*

-Krajského súdu v Bratislave č. 5 S 142/12-53

-Krajského stavebného úradu v Bratislave č.A-2012/1133-KOL

-Mestskej časti [REDAKOVANÉ] č. DNV 2011-09/604/vyvl-7/PL

k doplneniu o rozšírenie vyvlastnenia u účastníčky konania, [REDAKOVANÉ] na základe jej požiadania o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov v zmysle ust. § 110 ods. 3 stavebného zákona.

Alebo o uskutočnenie konania vo veci rozšírenia vyvlastnenia.

V prípade ak by sa vyskytli právne zábrany pre uskutočnenie ďalšieho konania, obraciam sa na ústavný súd s požiadavkou o priznanie finančného zadostučinenia za spôsobenú ujmu.

Zároveň aby najvyšší súd i krajský súd zaviazal k zaplateniu mojich trov v konaniach, ktoré pozostávajú z nákladov za a právne zastupovanie a súdnych poplatkov.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 14 dohovoru, ako aj k namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozhodnutím stavebného úradu z 10. augusta 2011, rozhodnutím krajského stavebného úradu z 5. januára 2012 a napadnutým rozsudkom krajského súdu z 26. marca 2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je

právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu stavebného úradu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský stavebný úrad. Proti rozhodnutiu krajského stavebného úradu podala následne sťažovateľka žalobu, ktorou sa domáhala, aby krajský súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia. O tejto žalobe rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 26. marca 2013 s tým, že proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie podľa § 201 a nasl. OSP, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 31. októbra 2013. Právomoc krajského súdu, ktorú uplatnil pri preskúmaní rozhodnutia krajského stavebného úradu (a stavebného úradu, pozn.), ako aj právomoc najvyššieho súdu, ktorú uplatnil pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu, vylučuje, aby rozhodoval ústavný súd, preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 14 dohovoru, ako aj k namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 31. októbra 2013

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď napadnutým postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Najvyšší súd v napadnutom rozsudku z 31. októbra 2013 poukázal na rozhodnutia stavebného úradu, krajského stavebného úradu, na rozsudok krajského súdu, a tiež aj na relevantné zistenia vyplývajúce z administratívneho spisu. Následne najvyšší súd poukázal na špecifiká správneho súdnictva s prihliadnutím na rozsah prieskumnej právomoci správneho súdu. S poukazom na § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 prvej vety OSP

sa najvyšší súd stotožnil s právnymi závermi krajského súdu, ktoré tento uviedol v odôvodnení svojho rozsudku. Následne najvyšší súd uviedol:

„Mestská časť [redacted] ako príslušný stavebný úrad podľa § 117 ods. 1 a § 112 ods. 1 stavebného zákona, vykonal vyvlastňovacie konanie a oznámil začatie vyvlastňovacieho konania a zároveň v súlade s ustanovením § 113 ods. 1 stavebného zákona nariadil na deň 30. októbra 2009 ústne pojednávanie. Zo zápisnice z ústneho konania vyplýva, že žalobkyňa nemala žiadne námietky voči predmetnej stavbe, bola poučená, že sa jedná o verejný záujem a poučeniu porozumela. Na ústnom pojednávaní namietala len náhradu za vyvlastnenie pozemku. Na základe výsledkov konania bolo dňa 10. augusta 2011 stavebným úradom vydané rozhodnutie č. DNV 2011-09/604/vyvl.7/PL, ktorým boli predmetné časti inkriminovaných pozemkov vyvlastnené a zároveň bolo rozhodnuté o námietkach účastníčky konania. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný svojím rozhodnutím, ktoré je preskúmané súdom...

V pojednávanej veci je potrebné konštatovať, že správny orgán vykonávajúci vyvlastnenie dodržal všetky zákonom stanovené podmienky, ktoré zákonné vyvlastnenie vyžaduje. Nie je možné sa stotožniť s námietkami žalobkyne, že nebola o koncentračnej zásade vo vyvlastňovacom konaní v zmysle § 113 ods. 3 stavebného zákona poučená, nakoľko z administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že v oznámení o začatí vyvlastňovacieho konania a nariadení ústneho konania zo dňa 09. októbra 2009, sa na strane 2 pod bodom - upozornenie účastníka konania, nachádza upozornenie účastníka konania, kde sa výslovne cituje ustanovenie § 113 ods. 3 stavebného zákona. Toto upozornenie bolo doručené žalobkyňi dňa 13. októbra 2009, t. j. pred začatím ústneho konania dňa 30. októbra 2009, na ktorom bola žalobkyňa prítomná. Navyše je potrebné k tejto námietke uviesť aj tú skutočnosť, že správny orgán napriek tomu, že namietanú okolnosť neakceptoval, v rozhodnutí podrobne uviedol dôvody, pre ktoré nesúhlasil s vyvlastnením celej nehnuteľnosti. Tým sa stala úplne irelevantnou námietka žalobkyne, že nemohla v lehote namietat' neakceptovanie žiadosti o vyvlastnenie celej nehnuteľnosti.

K námietke žalobkyne, že bola uvedená do omylu pri umiestnení vyvlastňovanej časti najvyšší súd uvádza, že je síce pravdou, že možnosť nahliadania do administratívneho spisu nekompensuje procesné povinnosti správneho orgánu, ktoré sú mu uložené zákonom, avšak

oznámenie po začatí vyvlastňovacieho konania ohľadne umiestnenia vyvlastňovaný časti, zreteľne poukazuje na geometrický plán číslo 23/2008, s ktorým sa žalobkyňa mohla počas ústneho konania oboznámiť a spresniť si v prípade pochybností túto okolnosť. Z uvedeného vyplýva, že nie je možné akceptovať tvrdenie žalobkyne, že správny orgán podal chybnú alebo nepresnú informáciu.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd nedospel k záveru, že by krajský súd vyhodnotil skutkový stav jednostranne a vo veci urobil len formalistický výklad zákonných ustanovení, a že by jeho postupom boli porušené právne predpisy.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd o otázkach, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby nerozhodol svojvoľne a nezákonne a keďže najvyšší súd nezistil dôvod na zmenenie alebo zrušenie napadnutého rozsudku, považujúc jeho odôvodnenie za logické, jasné a zrozumiteľné a nezistil v tomto rozhodnutí žiaden rozpor so zákonom, rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil.“

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj napadnutý rozsudok krajského súdu z 26. marca 2013, ktorým tento zamietol žalobu sťažovateľky podľa § 247 a nasl. OSP. V odôvodnení svojho rozsudku poukázal na obsah rozhodnutí správnych orgánov, na argumentáciu sťažovateľky uvedenú v jej žalobe a tiež na obsah vyjadrenia žalovaného – krajského stavebného úradu, poukázal tiež na obsah administratívneho spisu, a tiež na relevantné ustanovenia stavebného zákona [§ 108 ods. 1, ods. 2 písm. a), § 111 ods. 1 a 2, § 112 ods. 1 a 2] a následne uviedol svoje právne závery:

«Súd po preskúmaní spisového materiálu a administratívneho spisu žalovaného dospel k záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutých rozhodnutí. Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne, ktoré uviedla vo svojom odvolaní.

Žalobkyňa v žalobe požaduje zrušenie rozhodnutia žalovaného z dôvodu, že nesprávne právne posúdil vec a zistenie skutkového stavu je nedostatočné na posúdenie veci.

Konajúci súd nesúhlasí s týmto názorom žalobkyne a plne sa stotožnil s právnym záverom žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa.

Žalovaná vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa žiadala, aby predmetom vyvlastnenia sa v súlade so zákonom stala aj ostávajúca časť dotknutých pozemkov v jej vlastníctve. Toto bol jediný dôvod odvolania.

Stavebný zákon pri vyvlastňovacom konaní obligatórne ustanovuje povinnosť ústneho prerokovania návrhu na vyvlastnenie. Vo vyvlastňovacom konaní platí koncentračná zásada, v zmysle ktorej účastník konania musí uplatniť námietky najneskôr pri ústnom prerokovaní návrhu, pretože na neskôr uplatnené námietky sa neprihliada (§ 113 ods. 3 stavebného zákona). Účastníčka konania - žalobkyňa, bola o tejto skutočnosti riadne poučená a to oznámením o začatí vyvlastňovacieho konania a nariadení ústneho konania zo dňa 09. 10. 2009 na strane 2 pod bodom - upozornenie účastníka konania, ktoré sa nachádza v administratívnom spise. Zo zápisnice z ústneho konania, ktoré sa konalo dňa 30. 10. 2009 č. DNV/2009/604/vyvl./PL vyplýva, že žalobkyňa sa zúčastnila ústneho konania, k veci uviedla, že nemá žiadne námietky voči stavbe a je si vedomá, že sa jedná o verejný záujem a poučeniu porozumela. Žalobkyňa jedine namietala výšku ceny za 1 m² vyvlastneného pozemku.

Dohodu o získanie práva k pozemkom, ktoré sú predmetom vyvlastnenia, nebolo možné dosiahnuť, nakoľko žalobkyňa odmietla uzavrieť kúpnu zmluvu na predmet vyvlastnenia. K dohode nedošlo ani v priebehu ústneho pojednávania vo veci prejednávania návrhu, na ktorom sa zúčastnila. Správny orgán k námietke účastníčky konania – žalobkyne uviedol, že vyvlastnenie sa uskutočňuje za náhradu a táto bola určená podľa ocenenia v znaleckom posudku č. 80/2008 zo dňa 20. 09. 2008 vypracovaného znalcom [REDACTED] dňa 02. 06. 2008 v zmysle vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení

všeobecnej hodnoty majetku. Jednotková hodnota pozemkov bola určená na 555,80 Sk/m², t. j. 18,4492 eur za m². Jedine znalecký posudok objektívne určuje v tomto konaní skutočnú hodnotu nehnuteľnosti. Správny orgán nie je oprávnený stanovovať hodnotu nehnuteľnosti vo vyvlastňovacom konaní. Cena pozemku však v žalobe napadnutá nebola a preto sa súd touto skutočnosťou nezaoberal.

Vyvlastnenie je zásahom do vlastníckych práv fyzických osôb a právnických osôb, ktorý je prípustný vo verejnom záujme podľa ustanovenia čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ustanovením čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a s ustanovením § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vyvlastnenie je zásadne prípustné len v nevyhnutnom rozsahu, pričom odňať vlastnícke právo je prípustné len, ak účel vyvlastnenia nemožno dosiahnuť iba obmedzením práva. Nariadením vlády č. 20/2003 Z. z. bola medzi verejno-prospešné stavby zaradená aj protipovodňová ochrana pred tisícročnou vodou v [REDAKOVANÉ].

Z ustanovenia § 110 ods. 3 vyplýva, že iný postup platí iba v prípade návrhu na vyvlastnenie vlastníckeho práva k časti pozemku alebo na obmedzenie iného práva k pozemku alebo stavbe za predpokladu, že vyvlastňovaný by zostávajúcu časť pozemku alebo obmedzené právo k pozemku alebo stavbe nemohol už využívať alebo by ich mohol užívať len s neprímeranými ťažkosťami, rozšíri sa vyvlastnenie aj na zostávajúcu časť, pokiaľ o to vlastník alebo iný oprávnený požiada. Súd má za preukázané, že účastníčka konania – žalobkyňa nepožiadala o vyvlastnenie zostávajúcej časti pozemku, na ústnom prejednaní veci, ale až v odvolaní. Námietku žalobkyne, že bola uvedená do omylu zo strany stavebného úradu, čo sa týka vyvlastňovacích pozemkov, nebolo preukázané, nakoľko žalobkyňa sa mohla v ktoromkoľvek štádiu konania nahliadať do spisu, kde boli založené výpisy z katastra nehnuteľností ako aj fotokópie máp pozemkov.

Aj keby žalobkyňa požiadala o vyvlastnenie zostávajúcej časti pozemku, v danej veci nie sú splnené predpoklady podľa vyššie citovaného ustanovenia, nakoľko zostávajúcu časť pozemku môže žalobkyňa riadne užívať a má k nemu prístup.

Protipovodňová hrádza bola budovaná proti tzv. „tisícročnej vode“ a preto bola postavená ďalej od koryta, a preto neobstojí námietka žalobkyne, že zostávajúce pozemky sa stali rozšíreným korytom riek [REDAKOVANÉ], pretože pri bežných menších jarných záplavách boli aj v minulosti tieto pozemky zaplavované. ...

Súd má za to, že prvostupňový správny orgán postupoval v súlade so zákonom, pričom vychádzal zo spoľahlivo zisteného stavu veci a toto rozhodnutie obsahovalo všetky predpísané náležitosti a bolo vydané v zmysle § 46 správneho poriadku. Žalovaný postupoval pri rozhodovaní o odvolaní v súlade s ustanovením § 59 ods. 1 správneho poriadku, preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a mal za preukázané, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia vyvodil správny právny záver, a preto rozhodnutie správneho orgánu potvrdil. Konajúci súd sa plne stotožnil so závermi žalovaného ako aj správneho orgánu prvého stupňa.»

V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve bolo podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánu verejnej správy, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach (§ 247 ods. 1 OSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy a v súlade so zákonom rozhodli. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval z tohto aspektu aj dôvodnosť námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona vyvlastnenie sa môže uskutočniť len v nevyhnutnom rozsahu. Ak možno účel vyvlastnenia dosiahnuť iba obmedzením práva, nemožno právo odňať v plnom rozsahu. Ak sa vyvlastnením prevádza vlastnícke právo iba k časti pozemku alebo sa obmedzuje iné právo k pozemku alebo stavbe a vlastník alebo iný oprávnený by nemohol využívať zostávajúcu časť pozemku alebo obmedzené právo k pozemku alebo stavbe, prípadne by ich mohol užívať len s neprimeranými ťažkosťami, rozšíri sa vyvlastnenie aj na zostávajúcu časť, pokiaľ o to vlastník alebo iný oprávnený požiada.

Podľa § 113 ods. 1 stavebného zákona na prerokovanie návrhu na vyvlastnenie nariadi stavebný úrad ústne pojednávanie.

Podľa § 113 ods. 3 stavebného zákona námietky proti vyvlastneniu musia účastníci konania uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní. Na námietky uplatnené neskoršie a na námietky, ktoré boli v územnom konaní zamietnuté alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní podľa tohto zákona, sa neprihliada. Na túto skutočnosť sa musia účastníci konania výslovne upozorniť.

Najvyšší súd v napadnutom rozsudku v spojení s krajským súdom skúmali v relevantnom rozsahu hmotné a procesné podmienky vyvlastnenia časti pozemkov vo vlastníctve sťažovateľky. Poukázali na to, že sťažovateľka bola v oznámení z 9. októbra 2009 osobitne poučená o tzv. koncentračnej zásade podľa § 113 ods. 3 stavebného zákona, ktorou sa riadi vyvlastňovacie konanie. Vychádzajúc z obsahu zápisnice z ústneho pojednávanía z 30. októbra 2009, dospeli k záveru, že sťažovateľka uplatnila na tomto ústnom pojednávaní jedinú námietku – týkajúcu sa výšky náhrady za vyvlastňovanú časť pozemkov. Konajúce súdy poukázali tiež na to, že sťažovateľka uplatnila žiadosť podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona až v odvolaní proti rozhodnutiu stavebného úradu z 10. augusta 2011.

S prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľky v jej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, za rozhodujúce je potrebné považovať to, že najvyšší súd v spojení s krajským súdom akceptovali právny záver krajského stavebného úradu, že koncentračnú zásadu je potrebné aplikovať aj na žiadosť vlastníka o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na znenie § 110 ods. 3 stavebného zákona, z ktorého vyplýva, že predpokladom postupu podľa tretej vety tohto odseku je procesný úkon vlastníka pozemku – žiadosť o rozšírenie vyvlastnenia na zostávajúcu časť pozemku. Tento procesný úkon priamo smeruje k rozšíreniu rozsahu vyvlastnenia a to tak, aby sa vyvlastnenie vzťahovalo na celý dotknutý pozemok, a tak má aj priamy vplyv na absolútnu výšku náhrady, ktorá sa vyplatí za predmet

vyvlastnenia. Stavebný úrad tejto žiadosti vyhovie, ak sú splnené podmienky vymedzené v tretej vete § 110 ods. 3 stavebného zákona. Splnenie týchto podmienok skúma vždy len na žiadosť vlastníka, nie ex offo. Vychádzajúc z povahy žiadosti podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona a dôsledkov spojených s jej úspešným uplatnením a s prihliadnutím na účel koncentračnej zásady vo vyvlastňovacom konaní, považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný taký výklad § 110 ods. 3 a § 113 ods. 3 stavebného zákona, ktorý podriaďuje uplatnenie žiadosti o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov koncentračnej zásade a takto vyžaduje, aby vlastník túto žiadosť uplatnil najneskôr pri ústnom pojednávaní podľa § 113 ods. 1 stavebného zákona. Vzhľadom na tento záver bolo bezpredmetné skúmať, ako sa umiestnením protipovodňovej ochrany zmenila možnosť užívania zostávajúcej časti pozemkov a či boli splnené podmienky na vyhovenie žiadosti podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona.

V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že bola uvedená do omylu, čo sa týka umiestnenia stavby – protipovodňovej ochrany na pozemku, ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný právny názor konajúcich súdov, podľa ktorého ak po oboznámení sa s geometrickým plánom č. 23/2008, ktorý jej bol doručený, si sťažovateľka nebola istá umiestnením stavby, mohla nahliadnuť do administratívneho spisu, prípadne žiadať dodatočné informácie, prípadne vysvetlenia tak, aby nadobudla istotu v uvedenej veci. Pokiaľ ide o odkaz sťažovateľky na § 3 ods. 2 Správneho poriadku, podľa ktorého správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu; je potrebné uviesť, že aj toto ustanovenie predpokladá primeranú procesnú aktivitu účastníka smerujúcu k ochrane jeho práv a záujmov. Preto nemožno automaticky považovať za ústavne neakceptovateľný taký postup stavebného úradu pri vyvlastňovacom konaní, ktorý po vykonaní príslušných úkonov a poskytnutí zákonom vyžadovaných podkladov a informácií stále ponechá pochybnosť u účastníka konania o niektorých aspektoch vyvlastnenia, ktorú možno odstrániť

primeranou procesnou aktivitou účastníka konania (napr. nahliadnutie do spisu), ktorú tento účastník môže vykonať bez neprimeraných ťažkostí.

Ústavný súd takto konštatuje, že právny záver najvyššieho súdu v spojení s právnym názorom krajského súdu je jeden z možných výkladov príslušných ustanovení stavebného zákona, nemožno mu vytknúť nelogickosť, vnútornú rozpornosť, v zásade rešpektuje zmysel a účel uvedených ustanovení a ako celok nie je arbitrárny. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu poskytuje primeraný podklad pre jeho výrok, takto právny záver najvyššieho súdu nie je ani zjavne neodôvodnený, preto je ústavne akceptovateľný.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 31. októbra 2013. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení stavebného zákona najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by indikovali porušenie práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu smerujúcich k ochrane vlastníctva, resp. majetku, taktiež nezistil také okolnosti, ktoré by viedli k možnému záveru o porušení čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 31. októbra 2013.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2016